

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

της 18ης Ιουνίου 2019*

«Κρατικές ενισχύσεις – Απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου υπό την αιγίδα του Διεθνούς Κέντρου Διακανονισμού Διαφορών από Επενδύσεις (ICSID) – Αποζημίωση ορισμένων οικονομικών φορέων – Απόφαση κηρύσσουσα την ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την εσωτερική αγορά και διατάσσουσα την ανάκτησή της – Αρμοδιότητα της Επιτροπής»

Στις υποθέσεις T-624/15, T-694/15 και T-704/15,

European Food SA, με έδρα το Drăgănești (Ρουμανία),

Starmill SRL, με έδρα το Drăgănești,

Multipack SRL, με έδρα το Drăgănești,

Scandic Distilleries SA, με έδρα την Oradea (Ρουμανία),

εκπροσωπούμενες από τους K. Struckmann, G. Forwood, δικηγόρους, και A. Kadri, solicitor,

προσφεύγοντες στην υπόθεση T-624/15,

Ioan Micula, κάτοικος Oradea (Ρουμανία), εκπροσωπούμενος από τους K. Struckmann, G. Forwood και A. Kadri,

προσφεύγων στην υπόθεση T-694/15,

Viorel Micula, κάτοικος Oradea,

European Drinks SA, με έδρα το Ștei (Ρουμανία),

Rieni Drinks SA, με έδρα το Rieni (Ρουμανία),

Transilvania General Import-Export SRL, με έδρα την Oradea,

West Leasing International SRL, με έδρα το Pantasesti (Ρουμανία),

εκπροσωπούμενοι αρχικώς από τους J. Derenne, Δ. Βάλληνδα, δικηγόρους, M. A. Dashwood, barrister, και τη V. Korom, solicitor, στη συνέχεια από τους J. Derenne, Δ. Βάλληνδα και M. A. Dashwood,

προσφεύγοντες στην υπόθεση T-704/15,

κατά

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους P.-J. Loewenthal και T. Maxian Rusche,

καθής,

υποστηριζόμενης από

το **Βασίλειο της Ισπανίας**, εκπροσωπούμενο από την S. Centeno Huerta και τον A. Rubio González,

και

την **Ουγγαρία**, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους M. Z. Fehér, G. Κοός και M. Βόρα και στη συνέχεια από τους M. Z. Fehér και G. Κοός,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο τρεις προσφυγές δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2015/1470 της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38517 (2014/C) (πρώην 2014/NN) την οποία έθεσε σε εφαρμογή η Ρουμανία – Διαιτητική απόφαση Micula κατά Ρουμανίας της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ 2015, L 232, σ. 43),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Prek (εισηγητή), πρόεδρο, E. Buttigieg, F. Schalin, B. Berke και J. Costeira, δικαστές,

γραμματέας: P. Cullen, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Μαρτίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό των διαφορών

- 1 Οι προσφεύγοντες, European Food SA, Starmill SRL, Multipack SRL και Scandic Distilleries SA στην υπόθεση T-624/15, I. Micula στην υπόθεση T-694/15, V. Micula, European Drinks SA, Rieni Drinks SA, Transilvania General Import-Export SRL και West Leasing International SRL στην υπόθεση T-704/15, ορίστηκαν, με την απόφαση (ΕΕ) 2015/1470 της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38517 (2014/C) (πρώην 2014/NN) την οποία έθεσε σε εφαρμογή η Ρουμανία – Διαιτητική απόφαση Micula κατά Ρουμανίας της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ 2015, L 232, σ. 43, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), δικαιούχοι της αποζημίωσης που επιδικάστηκε με διαιτητική απόφαση (στο εξής: διαιτητική απόφαση) εκδοθείσα στις 11 Δεκεμβρίου 2013 στην υπόθεση ARB/05/20 Micula κ.λπ. κατά Ρουμανίας από διαιτητικό δικαστήριο (στο εξής: διαιτητικό δικαστήριο) το οποίο συστάθηκε υπό την αιγίδα του Διεθνούς Κέντρου Διακανονισμού Διαφορών από Επενδύσεις (ICSID).

- 2 Ο Ioan Micula και ο Violer Micula, Σουηδοί υπήκοοι διαμένοντες στη Ρουμανία, είναι οι μέτοχοι πλειοψηφίας του ομίλου European Food and Drinks Group (EFDG), ο οποίος δραστηριοποιείται στην παραγωγή τροφίμων και ποτών στην περιοχή Ștei-Nucet του νομού Bihor, στη Ρουμανία. Οι European Food, Starmill, Multipack, Scandic Distilleries, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export και West Leasing International είναι μέλη του ομίλου EFDG.

Ρουμανική νομοθεσία και επένδυση των προσφευγόντων

- 3 Η Ευρωπαϊκή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ρουμανίας, αφετέρου (ΕΕ 1994, L 357, σ. 2, στο εξής: ευρωπαϊκή συμφωνία), τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 1995. Στο άρθρο 64, παράγραφος 1, σημείο iii, της ευρωπαϊκής συμφωνίας κηρύσσεται ασυμβίβαστη με την ορθή λειτουργία της συμφωνίας οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής στον βαθμό που ενδέχεται να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ρουμανίας. Κατά το άρθρο 64, παράγραφος 2, της ευρωπαϊκής συμφωνίας, οποιαδήποτε πρακτική αντίθετη προς το εν λόγω άρθρο αξιολογείται «με βάση τα κριτήρια που προκύπτουν από την εφαρμογή των κανόνων των άρθρων 85, 86 και 92 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας» (νυν άρθρα 101, 102 και 107 της Συνθήκης ΛΕΕ). Επιπλέον, τα άρθρα 69 και 71 της ευρωπαϊκής συμφωνίας επέβαλλαν στη Ρουμανία να ευθυγραμμίσει την εθνική νομοθεσία της με το κοινοτικό κεκτημένο.
- 4 Προκειμένου να συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της εναρμόνισης δυνάμει της ευρωπαϊκής συμφωνίας, η Ρουμανία θέσπισε το 1999 τον νόμο 143/1999 περί κρατικών ενισχύσεων, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2000. Με τον νόμο αυτόν, ο οποίος περιείχε τον ίδιο ορισμό της έννοιας των κρατικών ενισχύσεων με τον προβλεπόμενο στο άρθρο 64 της ευρωπαϊκής συμφωνίας και στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Consiliul Concurenței (Συμβούλιο Ανταγωνισμού, Ρουμανία) και η Oficiul Concurenței (Υπηρεσία Ανταγωνισμού, Ρουμανία) ορίστηκαν εθνικές αρχές επιφορτισμένες με την εποπτεία των κρατικών ενισχύσεων, αρμόδιες για την εκτίμηση του συμβατού των κρατικών ενισχύσεων που χορηγεί η Ρουμανία στις επιχειρήσεις.
- 5 Στις 2 Οκτωβρίου 1998 η Ρουμανία εξέδωσε το έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 24/1998 (στο εξής: ΕΚΔ 24), με το οποίο χορήγησε σε ορισμένους επενδυτές σε μειονεκτούσες περιφέρειες, οι οποίοι είχαν λάβει πιστοποιητικό μόνιμου επενδυτή, σειρά κινήτρων, μεταξύ των οποίων διευκολύνσεις όπως απαλλαγή από την καταβολή τελωνειακών δασμών και φόρου προστιθέμενης αξίας για τα μηχανήματα και επιστροφή τελωνειακών δασμών για τις πρώτες ύλες, καθώς και απαλλαγή από την καταβολή φόρου επί των κερδών για όσο διάστημα η σχετική περιοχή χαρακτηριζόταν μειονεκτούσα περιφέρεια.
- 6 Η Ρουμανική Κυβέρνηση καθόρισε τις περιφέρειες που θα έπρεπε να οριστούν ως μειονεκτούσες, καθώς και τη διάρκεια ισχύος του σχετικού καθεστώτος σε 10 έτη κατ' ανώτατο όριο. Με απόφαση της 25ης Μαρτίου 1999, η κυβέρνηση κήρυξε την περιοχή ορυχείων Ștei-Nucet, στον νομό Bihor, μειονεκτούσα περιφέρεια για περίοδο 10 ετών, με ισχύ από την 1η Απριλίου 1999.
- 7 Στις 15 Μαΐου 2000, το Συμβούλιο Ανταγωνισμού εξέδωσε την απόφαση αριθ. 244/2000, με την οποία διαπίστωσε ότι αρκετά από τα κίνητρα που είχαν χορηγηθεί δυνάμει του ΕΚΔ 24 έπρεπε να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις λειτουργίας οι οποίες προκαλούσαν στρέβλωση του ανταγωνισμού και έπρεπε, επομένως, να καταργηθούν.
- 8 Την 1η Ιουλίου 2000 τέθηκε σε ισχύ το έκτακτο κυβερνητικό διάταγμα 75/2000 (στο εξής: ΕΚΔ 75), το οποίο τροποποίησε το ΕΚΔ 24 (στο εξής, από κοινού: ΕΚΔ).

- 9 Το Συμβούλιο Ανταγωνισμού προσέφυγε ενώπιον του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία) κατά της μη εφαρμογής της απόφασής του αριθ. 244/2000, παρά την έκδοση του ΕΚΔ 75. Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε στις 26 Ιανουαρίου 2001 με την αιτιολογία ότι το ΕΚΔ 75 έπρεπε να θεωρηθεί νομοθετικό και όχι διοικητικό μέτρο και ότι, επομένως, το Συμβούλιο Ανταγωνισμού δεν μπορούσε να προσβάλει τη νομιμότητά του βάσει του νόμου 143/1999. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε από το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) στις 19 Φεβρουαρίου 2002.
- 10 Βάσει των πιστοποιητικών μόνιμων επενδυτών τα οποία χορηγήθηκαν την 1η Ιουνίου 2000 στη European Food και στις 17 Μαΐου 2002 στις Starmill και Multipack, οι επιχειρήσεις αυτές πραγματοποίησαν ορισμένες επενδύσεις στη μεταλλευτική περιοχή Ștei-Nucet.
- 11 Τον Φεβρουάριο του 2000 η Ρουμανία ξεκίνησε τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις για την προσχώρησή της στην Ένωση. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων αυτών, η Ένωση, με την κοινή θέση της 21ης Νοεμβρίου 2001, διαπίστωσε στη Ρουμανία «ορισμένα υφιστάμενα, καθώς και νέα ασυμβίβαστα καθεστώτα ενισχύσεων τα οποία δεν [είχαν] εναρμονιστεί με το κερτημένο», συμπεριλαμβανομένων «των μέσων διευκόλυνσης που [παρέχονταν] βάσει του [ΕΚΔ]».
- 12 Στις 26 Αυγούστου 2004, διευκρινίζοντας ότι, «προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια των κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς επίσης και για να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για το κεφάλαιο αριθ. 6 σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού, [ήταν] απαραίτητο να εξαλειφθούν όλες οι μορφές κρατικών ενισχύσεων στην εθνική νομοθεσία οι οποίες [ήταν] ασυμβίβαστες με το κοινοτικό κερτημένο στον τομέα αυτό», η Ρουμανία κατάργησε όλα τα κίνητρα που είχαν χορηγηθεί δυνάμει του ΕΚΔ, με εξαίρεση τη διευκόλυνση όσον αφορά τον φόρο εταιριών. Η εν λόγω κατάργηση τέθηκε σε ισχύ στις 22 Φεβρουαρίου 2005.
- 13 Την 1η Ιανουαρίου 2007, η Ρουμανία προσχώρησε στην Ένωση. Ούτε το ΕΚΔ 24 ούτε το ΕΚΔ 75 μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του τίτλου 2 «Πολιτική ανταγωνισμού» του παραρτήματος V της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2005, L 157, σ. 203, στο εξής: Πράξη προσχώρησης), ως μέτρα ενίσχυσης τα οποία θεωρούνταν υφιστάμενες ενισχύσεις κατά τον χρόνο της προσχώρησης αυτής.

Διαιτητική διαδικασία

- 14 Η διμερής επενδυτική συμφωνία (στο εξής: ΔΕΣ), η οποία συνήφθη στις 29 Μαΐου 2002 μεταξύ της Κυβέρνησης του Βασιλείου της Σουηδίας και της Ρουμανικής Κυβέρνησης σχετικά με την προώθηση και την αμοιβαία προστασία των επενδύσεων, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2003. Η συμφωνία αυτή προέβλεπε για τους επενδυτές καθεμιάς από τις εν λόγω χώρες (συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που είχαν αναληφθεί πριν από την έναρξη ισχύος της ΔΕΣ) ορισμένα μέτρα προστασίας κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων στην άλλη χώρα. Το άρθρο 2, παράγραφος 3, της ΔΕΣ ορίζει ειδικότερα ότι «[κ]άθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ανά πάσα στιγμή δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και δεν εμποδίζει με αυθαίρετα μέτρα ή με μέτρα που εισάγουν διακρίσεις τη διοίκηση, τη διαχείριση, τη διατήρηση, τη χρήση, την εκμετάλλευση ή τη διάθεση από τους ως άνω επενδυτές των εν λόγω επενδύσεων». Επιπλέον, το άρθρο 7 της ΔΕΣ προβλέπει ότι οι διαφορές μεταξύ των επενδυτών και των συμβαλλόμενων χωρών επιλύονται, μεταξύ άλλων, από διαιτητικό δικαστήριο, συνιστάμενο υπό την αιγίδα του ICSID.
- 15 Στις 28 Ιουλίου 2005, μετά την κατάργηση των επενδυτικών κινήτρων που προβλέπονταν από το ΕΚΔ, πέντε εκ των προσφευγόντων, οι I. Micula, V. Micula, European Food, Starmill και Multipack (στο εξής: προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία), ζήτησαν τη σύσταση διαιτητικού δικαστηρίου βάσει του άρθρου 7 της ΔΕΣ.

- 16 Με απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, το διαιτητικό δικαστήριο έκρινε παραδεκτές τις αξιώσεις των προσφευγόντων. Οι προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία είχαν ζητήσει αρχικώς την επαναφορά των καταργηθέντων επενδυτικών κινήτρων. Εν συνεχεία, απέσυραν εν μέρει την αξίωσή τους και αντ' αυτής ζήτησαν αποζημίωση για την αποκατάσταση των ζημιών που είχαν προκληθεί από την κατάργηση των εν λόγω κινήτρων. Οι εν λόγω προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι, με την κατάργηση των κινήτρων, η Ρουμανία είχε θίξει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των επενδυτών, οι οποίοι είχαν θεωρήσει ότι τα εν λόγω κίνητρα θα ήταν διαθέσιμα εξ ορισμού έως την 1η Απριλίου 2009. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες στη διοικητική διαδικασία, η Ρουμανία παρέβη την υποχρέωσή της να επιφυλάξει στους ίδιους, ως σουηδούς επενδυτές, δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, της ΔΕΣ.
- 17 Στο πλαίσιο της διαιτητικής διαδικασίας, η Επιτροπή παρενέβη ως *amicus curiae*. Στην παρέμβασή της της 20ής Ιουλίου 2009, η Επιτροπή υποστήριξε ότι τα κίνητρα του ΕΚΔ 24 ήταν «ασυμβίβαστα με τους κοινοτικούς κανόνες σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα», επισημαίνοντας ειδικότερα ότι «τα κίνητρα δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες και τις εντάσεις των ενισχύσεων [και ότι] τα μέσα διευκόλυνσης [είχαν αποτελέσει] ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες απαγορεύονται [βάσει] των κανόνων για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα». Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υποστήριξε ότι «[ο]ποιαδήποτε απόφαση η οποία επαναφέρει τα προνόμια που καταργήθηκαν από τη Ρουμανία, ή αποζημιώνει τους προσφεύγοντες για την απώλεια των εν λόγω προνομίων, θα οδηγούσε στη χορήγηση νέας ενίσχυσης η οποία δεν θα ήταν συμβιβάσιμη με τη Συνθήκη [ΛΕΕ]» και ότι η «εκτέλεση [οποιασδήποτε διαιτητικής απόφασης που απαιτεί από τη Ρουμανία την επαναφορά των επενδυτικών καθεστώτων που κρίθηκαν ασυμβίβαστα με την εσωτερική αγορά κατά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις] δεν [μπορούσε], συνεπώς, να πραγματοποιηθεί εάν αντιβαίνει στους κανόνες της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις».
- 18 Με τη διαιτητική απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο επιδίκασε υπέρ των προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία αποζημίωση εις βάρος της Ρουμανίας ύψους 791 882 452 ρουμανικών λεί (RON) (περίπου 178 εκατομμυρίων ευρώ). Το διαιτητικό δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:
- «[Μ]ε την κατάργηση των κινήτρων του ΕΚΔ 24 πριν από την 1η Απριλίου 2009, η Ρουμανία δεν ενήργησε παράλογα ούτε κακόπιστα (με εξαίρεση το γεγονός ότι [η Ρουμανία] ενήργησε παράλογα όταν διατήρησε τις υποχρεώσεις των επενδυτών μετά τη διακοπή των κινήτρων). Το διαιτητικό δικαστήριο, ωστόσο, συνάγει [...] το συμπέρασμα ότι η Ρουμανία παραβίασε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των προσφευγόντων [στη διαιτητική διαδικασία] όσον αφορά την προσδοκία ότι τα κίνητρα αυτά θα ήταν διαθέσιμα, κατ' ουσίαν με την ίδια μορφή, έως την 1η Απριλίου 2009. Η Ρουμανία επίσης δεν ενήργησε με διαφάνεια όταν παρέλειψε να ενημερώσει εγκαίρως τους [εν λόγω] προσφεύγοντες ότι το καθεστώς επρόκειτο να διακοπεί πριν από την ορισθείσα ημερομηνία λήξης του. Κατά συνέπεια, το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει ότι η Ρουμανία δεν κατόρθωσε να εξασφαλίσει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση των επενδύσεων των προσφευγόντων [στη διαιτητική διαδικασία] κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, της ΔΕΣ.»
- 19 Ειδικότερα, το διαιτητικό δικαστήριο επιδίκασε υπέρ των προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία αποζημίωση, η οποία αναλύεται ως εξής:
- 85 100 000 RON για την κατάργηση των διευκολύνσεων για τις πρώτες ύλες και την επακόλουθη αύξηση του κόστους της ζάχαρης·
 - 17 500 000 RON για την αύξηση του κόστους άλλων πρώτων υλών·
 - 18 133 229 RON για την απώλεια της δυνατότητας διατήρησης αποθεμάτων ζάχαρης σε χαμηλότερες τιμές·
 - 255 700 000 RON για διαφυγόντα κέρδη από την απώλεια πωλήσεων τελικών προϊόντων·

- επιπλέον, το διαιτητικό δικαστήριο διέταξε τη Ρουμανία να καταβάλει τόκους, οι οποίοι υπολογίστηκαν από την 1η Μαρτίου 2007 όσον αφορά το αυξημένο κόστος της ζάχαρης και άλλων πρώτων υλών, από την 1η Νοεμβρίου 2009 όσον αφορά την απώλεια δυνατότητας διατήρησης αποθεμάτων ζάχαρης και από την 1η Μαΐου 2008 όσον αφορά τα διαφυγόντα κέρδη.
- 20 Στις 18 Απριλίου 2014 η Ρουμανία συνέστησε ad hoc επιτροπή για την ακύρωση της διαιτητικής απόφασης βάσει του άρθρου 52 της σύμβασης για τον διακανονισμό διαφορών από επενδύσεις μεταξύ κρατών και υπηκόων άλλων κρατών της 18ης Μαρτίου 1965 («Σύμβαση ICSID»). Στο πλαίσιο αυτό, στις 7 Σεπτεμβρίου 2014, η ad hoc επιτροπή ήρε την αναστολή εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, την οποία είχε αρχικώς εγκρίνει, καθόσον η Ρουμανία, κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με την Επιτροπή, δεν μπορούσε να παράσχει, όπως ζήτησε η ad hoc επιτροπή, την άνευ όρων δέσμευση ότι θα εκτελούσε τη διαιτητική απόφαση, έστω και αν αυτό συνεπαγόταν παράβαση των υποχρεώσεων της δυνάμει, μεταξύ άλλων, του δικαίου της Ένωσης και ανεξαρτήτως οποιασδήποτε απόφασης της Επιτροπής.
- 21 Στις 15 Οκτωβρίου 2014 η Επιτροπή υπέβαλε στην ad hoc επιτροπή αίτηση παρεμβάσεως στη διαδικασία ακύρωσης ως μη διάδικο μέρος. Η αίτηση παρεμβάσεως εγκρίθηκε από την ad hoc επιτροπή στις 4 Δεκεμβρίου 2014 και η Επιτροπή υπέβαλε παρατηρήσεις φιλικού χαρακτήρα (ως amicus curiae) στην εν λόγω διαδικασία στις 9 Ιανουαρίου 2015. Κατά τον χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, η διαδικασία με αντικείμενο την ακύρωση της διαιτητικής απόφασης βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη.

Αγωγές ασκηθείσες από τους προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων για την αναγνώριση και την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης

- 22 Στις 18 Μαρτίου 2014, τέσσερις εκ των προσφευγόντων (European Food, Starmill, Multipack και I. Micula) κίνησαν ένδικη διαδικασία στη Ρουμανία για την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης βάσει του άρθρου 54 της σύμβασης ICSID, ζητώντας την καταβολή του 80 % του ανεξόφλητου ποσού και των αντίστοιχων τόκων.
- 23 Στις 24 Μαρτίου 2014, το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) επέτρεψε την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης, εκτιμώντας ότι, δυνάμει του άρθρου 54 της σύμβασης ICSID, η διαιτητική απόφαση αποτελεί άμεσα εκτελεστή πράξη και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως τελεσίδικη απόφαση εθνικού δικαστηρίου, με αποτέλεσμα να καθίσταται περιττή η διαδικασία αναγνώρισης της απόφασης αυτής βάσει του ρουμανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας. Στις 30 Μαρτίου 2014 δικαστικός επιμελητής κίνησε τη διαδικασία εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, τάσσοντας στο Υπουργείο Οικονομικών της Ρουμανίας προθεσμία 6 μηνών για να καταβάλει στους τέσσερις προσφεύγοντες το 80 % του ποσού της διαιτητικής απόφασης, συν τους τόκους και λοιπά έξοδα.
- 24 Η Ρουμανία προσέφυγε κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης ενώπιον του Tribunal București (πρωτοδικείου Βουκουρεστίου) και ζήτησε τη λήψη προσωρινών μέτρων, ήτοι την προσωρινή αναστολή της εκτέλεσης έως ότου το δικαστήριο αυτό αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως. Στις 14 Μαΐου 2014 το δικαστήριο του Βουκουρεστίου ανέστειλε προσωρινά την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της ανακοπής της Ρουμανίας και του αιτήματος αναστολής της εκτέλεσης. Στις 26 Μαΐου 2014, η Επιτροπή παρενέβη στη διαδικασία αυτή δυνάμει του άρθρου 23α, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 1999, L 83, σ. 1). Η Επιτροπή ζήτησε από το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) να αναστείλει και να ακυρώσει την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης, καθώς και να υποβάλει δύο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

- 25 Στις 23 Σεπτεμβρίου 2014, το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) αποφάνθηκε επί της υποθέσεως προσωρινών μέτρων αίροντας την αναστολή και απορρίπτοντας το αίτημα της Ρουμανίας περί αναστολής της εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, με την αιτιολογία ότι η ad hoc επιτροπή του ICSID είχε άρει την αναστολή της εκτέλεσης της εν λόγω διαιτητικής απόφασης στις 7 Σεπτεμβρίου 2014 (βλ. σκέψη 20 ανωτέρω). Στις 30 Σεπτεμβρίου 2014, η Ρουμανία προσέφυγε κατά της απόφασης της 23ης Σεπτεμβρίου 2014. Στις 13 Οκτωβρίου 2014 το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) απέρριψε το αίτημα περί υποβολής προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 17 Οκτωβρίου 2014, κατόπιν της απόφασης της Επιτροπής της 1ης Οκτωβρίου 2014 να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ επίσημη διαδικασία έρευνας, στο πλαίσιο της εκκρεμούς ενώπιον του Tribunal București (πρωτοδικείου Βουκουρεστίου) υπόθεσης, η Ρουμανία ζήτησε εκ νέου τη λήψη προσωρινών μέτρων υπό μορφή αναστολής της εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης.
- 26 Στις 24 Νοεμβρίου 2014 το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) απέρριψε επίσης την ανακοπή της Ρουμανίας κατά της διαταγής εκτέλεσης της 24ης Μαρτίου 2014, συμπεριλαμβανομένης της αίτησης προσωρινών μέτρων της 17ης Οκτωβρίου 2014. Στις 14 Ιανουαρίου 2015, η Ρουμανία άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.
- 27 Στις 24 Φεβρουαρίου 2015 το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) ακύρωσε την απόφαση του Tribunal București (πρωτοδικείου Βουκουρεστίου) της 23ης Σεπτεμβρίου 2014 και ανέστειλε την αναγκαστική εκτέλεση έως την έκδοση απόφασης επί της έφεσης κατά της απόφασης του τελευταίου αυτού δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 2014. Η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει άδεια παρέμβασης στην εν λόγω διαδικασία έφεσης, βάσει του άρθρου 23α, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999.
- 28 Ο V. Micula κατέθεσε αιτήσεις αναγνώρισης της διαιτητικής απόφασης στο πλαίσιο διαδικασιών κήρυξης εκτελεστότητας ή διαδικασιών ex parte ενώπιον των δικαστηρίων του Βελγίου, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, καθώς και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Οι I. Micula, European Food, Starmill και Multipack κατέθεσαν επίσης αίτηση αναγνώρισης της διαιτητικής διαδικασίας στο πλαίσιο διαδικασίας ex parte στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι διαδικασίες αυτές βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη.

Εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης, επίσημη διαδικασία έρευνας και προσβαλλόμενη απόφαση

- 29 Με επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2014, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ενημέρωσαν τις ρουμανικές αρχές ότι τυχόν εφαρμογή ή εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης θα συνιστούσε νέα ενίσχυση και θα έπρεπε να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.
- 30 Στις 20 Φεβρουαρίου 2014, οι ρουμανικές αρχές ενημέρωσαν τις υπηρεσίες της Επιτροπής για την καταβολή μέρους της αποζημίωσης την οποία είχε επιδικάσει το διαιτητικό δικαστήριο στους προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία, μέσω συμψηφισμού με τους οφειλόμενους στις ρουμανικές αρχές φόρους από έναν εκ των προσφευγόντων (European Food). Η φορολογική οφειλή που συμψηφίστηκε με τον τρόπο αυτό ανερχόταν σε 337 492 864 RON (περίπου 76 000 000 ευρώ). Επιπλέον, η Ρουμανία ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τη δυνατότητα καταβολής του υπόλοιπου ανεξόφλητου ποσού σε φυσικό πρόσωπο (στους αδελφούς Viorel και Ioan Micula ή σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο στο οποίο μπορούσε να εκχωρηθεί η αξίωση).
- 31 Στις 12 Μαρτίου 2014 οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν συμπληρωματικές πληροφορίες από τη Ρουμανία σχετικά με τα μέτρα που προτίθετο να λάβει για την περαιτέρω εφαρμογή ή εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης. Η Ρουμανία παρέσχε τις εν λόγω πληροφορίες με επιστολή της 26ης Μαρτίου 2014.

- 32 Με επιστολή της 1ης Απριλίου 2014 οι υπηρεσίες της Επιτροπής προειδοποίησαν τις ρουμανικές αρχές για το ενδεχόμενο να εκδώσει η Επιτροπή διαταγή αναστολής προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν θα καταβαλλόταν καμία περαιτέρω ασυμβίβαστη κρατική ενίσχυση και ζήτησαν από τη Ρουμανία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με το ενδεχόμενο αυτό. Με επιστολή της 7ης Απριλίου 2014, η Ρουμανία δήλωσε ότι δεν επιθυμούσε να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με το ενδεχόμενο αυτό.
- 33 Στις 26 Μαΐου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2014) 3192, με την οποία απαίτησε από τη Ρουμανία, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, να αναστείλει αμέσως κάθε πράξη που μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή ή την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης, καθόσον κάτι τέτοιο θα συνιστούσε καταβολή παράνομης κρατικής ενίσχυσης, έως ότου η Επιτροπή λάβει τελική απόφαση επί του συμβιβάσιμου της εν λόγω κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.
- 34 Με επιστολή της 1ης Οκτωβρίου 2014, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Ρουμανία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΛΕΕ σχετικά με τη μερική εφαρμογή της διαιτητικής απόφασης από τη Ρουμανία στις αρχές του 2014 (βλ. σκέψη 30 ανωτέρω) καθώς και σχετικά με τυχόν περαιτέρω εφαρμογή ή εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης. Στην απόφαση αυτή, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.
- 35 Στις 31 Οκτωβρίου 2014, δικαστικός επιμελητής που ορίστηκε από το Tribunal București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) εξέδωσε εντολή κατάσχεσης των λογαριασμών του Υπουργείου Οικονομικών της Ρουμανίας και ζήτησε την εκτέλεση του 80 % του επιδικασθέντος με τη διαιτητική απόφαση ποσού. Κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης οι λογαριασμοί του Υπουργείου Οικονομικών της Ρουμανίας στο δημόσιο ταμείο και στις τράπεζες ήταν δεσμευμένοι.
- 36 Στις 26 Νοεμβρίου 2014, η Ρουμανία διαβίβασε τις παρατηρήσεις της επί της απόφασης κίνησης της προβλεπόμενης στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ επίσημης διαδικασίας έρευνας. Οι προσφεύγοντες υπέβαλαν παρατηρήσεις ως ενδιαφερόμενα μέρη στις 8 Δεκεμβρίου 2014, κατόπιν απόρριψης από την Επιτροπή του αιτήματός τους για χορήγηση μεγαλύτερης προθεσμίας για την υποβολή των παρατηρήσεών τους. Οι παρατηρήσεις των προσφευγόντων διαβιβάστηκαν στη Ρουμανία, παρέχοντας σε αυτήν τη δυνατότητα να απαντήσει. Στις 27 Ιανουαρίου 2015, η Ρουμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί των παρατηρήσεων των προσφευγόντων.
- 37 Οι προσφεύγοντες ζήτησαν επίσης πρόσβαση στο σύνολο της γραπτής επικοινωνίας μεταξύ της Επιτροπής και της Ρουμανίας που περιλαμβάνεται στον φάκελο της υπόθεσης. Το αίτημα απορρίφθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2014 και η απόρριψη επικυρώθηκε στις 2 Μαρτίου 2015.
- 38 Στις 5 Ιανουαρίου 2015, δικαστικός επιμελητής προέβη σε κατάσχεση ποσού 36 484 232 RON (περίπου 8 100 000 ευρώ) στους λογαριασμούς του Υπουργείου Οικονομικών της Ρουμανίας. Εν συνεχεία, μετέφερε 34 004 232 RON (περίπου 7 560 000 ευρώ) σε ίσα μέρη στους τρεις από τους πέντε προσφεύγοντες και παρακράτησε το υπόλοιπο ως αμοιβή του. Στο διάστημα από τις 5 Φεβρουαρίου έως τις 25 Φεβρουαρίου 2015, ο δικαστικός επιμελητής που διορίστηκε από το δικαστήριο προέβη σε κατάσχεση επιπλέον ποσού ύψους 9 197 482 RON (περίπου 2 000 000 ευρώ) στους λογαριασμούς του Υπουργείου Οικονομικών. Στις 9 Μαρτίου 2015 το εν λόγω Υπουργείο μετέφερε εκουσίως το υπόλοιπο ποσό των 472 788 675 RON (περίπου 106 500 000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων αναγκαστικής εκτέλεσης, ύψους 6 028 608 RON) σε δεσμευμένο λογαριασμό στο όνομα των πέντε προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία. Οι δικαιούχοι του λογαριασμού μπορούν να προβούν σε ανάληψη του ποσού μόνον εάν η Επιτροπή αποφασίσει ότι η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε βάσει της διαιτητικής απόφασης συμβιβαζόταν με την εσωτερική αγορά.

- 39 Με έγγραφα της 9ης και της 11ης Μαρτίου 2015, οι ρουμανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για τις κατασχέσεις που πραγματοποιήθηκαν από τις 5 έως τις 25 Φεβρουαρίου 2015, καθώς και για την εκούσια καταβολή του υπόλοιπου οφειλόμενου βάσει της διαιτητικής απόφασης ποσού σε δεσμευμένο λογαριασμό που είχε ανοιχθεί στα ονόματα των πέντε προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία.
- 40 Σύμφωνα με τις ρουμανικές αρχές, η διαιτητική απόφαση έχει εφαρμοστεί πλήρως.
- 41 Στις 30 Μαρτίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 42 Η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η καταβολή της αποζημίωσης η οποία επιδικάστηκε από το διαιτητικό δικαστήριο [...] με τη διαιτητική απόφαση [...] προς την ενιαία οικονομική μονάδα που αποτελείται από τους Viorel Micula, Ioan Micula, [...] European Food, [...] Starmill, [...] Multipack, European Drinks [...], Rieni Drinks [...], Scandic Distilleries [...], Transilvania General Import-Export [...] και West Leasing [...] συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ], η οποία είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Ρουμανία δεν καταβάλλει καμία ασυμβίβαστη ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1 και ανακτά τυχόν ασυμβίβαστη ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1 και έχει ήδη καταβληθεί σε οποιαδήποτε από τις οντότητες που συνιστούν την ενιαία οικονομική μονάδα που επωφελήθηκε από την εν λόγω ενίσχυση κατά τη μερική εφαρμογή ή εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης [...], καθώς και τυχόν ενίσχυση που έχει καταβληθεί σε οποιαδήποτε από τις οντότητες που συνιστούν την ενιαία οικονομική μονάδα που επωφελήθηκε από την εν λόγω ενίσχυση κατά την περαιτέρω εφαρμογή της διαιτητικής απόφασης [...] για την οποία δεν έχει λάβει γνώση η Επιτροπή ή η οποία θα καταβληθεί μετά την ημερομηνία της παρούσας απόφασης.

2. Οι Viorel Micula, Ioan Micula, [...] European Food, [...] Starmill, [...] Multipack, European Drinks [...], Rieni Drinks [...], Scandic Distilleries [...], Transilvania General Import-Export [...] και West Leasing [...] είναι από κοινού υπεύθυνοι για την επιστροφή των κρατικών ενισχύσεων που ελήφθησαν από οποιονδήποτε από αυτούς.

3. Τα ανακτώμενα ποσά είναι εκείνα που απορρέουν από την εφαρμογή ή την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης [...] (αρχικό ποσό και τόκοι).

4. Τα ανακτώμενα ποσά περιλαμβάνουν τόκους από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι τον χρόνο της πραγματικής τους ανάκτησης.

5. Η Ρουμανία παρέχει τις ακριβείς ημερομηνίες κατά τις οποίες η ενίσχυση που παρασχέθηκε από το κράτος τέθηκε στη διάθεση των αντίστοιχων δικαιούχων.

6. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής.

7. Η Ρουμανία διασφαλίζει ότι δεν θα πραγματοποιηθούν περαιτέρω καταβολές της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

1. Η ανάκτηση της ενίσχυσης του άρθρου 1 [έχει άμεση ισχύ].

2. Η Ρουμανία διασφαλίζει την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 4

1. Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ρουμανία υποβάλλει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που ελήφθη από κάθε οντότητα που αναφέρεται στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης·
- β) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει και προγραμματίσει ώστε να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση·
- γ) τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί εντολή στους δικαιούχους να επιστρέψουν την ενίσχυση.

2. Η Ρουμανία τηρεί ενήμερη την Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι να ολοκληρωθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1. Υποβάλλει αμέσως, μετά από απλό αίτημα της Επιτροπής, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και προγραμματίσει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες για τα ποσά των ενισχύσεων και τους τόκους ανάκτησης που έχουν ήδη ανακτηθεί από τους δικαιούχους.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Ρουμανία.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 43 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Νοεμβρίου (υπόθεση T-624/15), στις 30 Νοεμβρίου (υπόθεση T-694/15) και στις 28 Νοεμβρίου 2015 (υπόθεση T-704/15), οι προσφεύγοντες άσκησαν τις υπό κρίση προσφυγές.
- 44 Με αποφάσεις της 18ης Μαρτίου και της 21ης Απριλίου 2016 (υπόθεση T-624/15), της 18ης Μαρτίου και της 22ας Απριλίου 2016 (υπόθεση T-694/15), καθώς και της 25ης Μαΐου και της 21ης Απριλίου 2016 (υπόθεση T-704/15) αντιστοίχως, ο πρόεδρος του τέταρτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Ουγγαρίας υπέρ της Επιτροπής.
- 45 Στις 13 και 14 Ιουλίου 2016 (υποθέσεις T-624/15 και T-694/15) και στις 14 Ιουλίου 2016 (υπόθεση T-704/15), το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ουγγαρία κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου τα αντίστοιχα υπομνήματα παρέμβασής τους. Οι προσφεύγοντες υπέβαλαν εμπροθέσμως τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων αυτών.
- 46 Κατόπιν τροποποίησης της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο δεύτερο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.
- 47 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Φεβρουαρίου 2017, οι προσφεύγοντες ζήτησαν τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-624/15, T-694/15 και T-704/15 για τους σκοπούς της προφορικής διαδικασίας. Στις παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως συνεκδικάσεως της 14ης Μαρτίου 2017, η Επιτροπή συμφώνησε στη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-624/15 και T-694/15, αλλά αντιτάχθηκε στη συνεκδίκαση των δύο αυτών υποθέσεων με την υπόθεση T-704/15.

- 48 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Φεβρουαρίου 2017 οι προσφεύγοντες στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 και στις 4 Μαΐου 2017 η Επιτροπή στις υποθέσεις T-624/15, T-694/15 και T-704/15 ζήτησαν να εκδικαστούν οι υποθέσεις κατά προτεραιότητα. Η αίτηση αυτή έγινε δεκτή με απόφαση του προέδρου του δεύτερου τμήματος της 22ας Μαΐου 2017.
- 49 Κατόπιν προτάσεως του δεύτερου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον πενταμελούς τμήματος.
- 50 Με απόφαση του προέδρου του δεύτερου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 2018, αποφασίστηκε η ένωση και συνεκδίκαση των υποθέσεων T-624/15, T-694/15 και T-704/15 προς διευκόλυνση της προφορική διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 68, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 51 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 52 Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 20ής Μαρτίου 2018.
- 53 Με διάταξη της 28ης Μαΐου 2018, εκτιμώντας ότι έπρεπε να καλέσει τους κύριους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της ενδεχόμενης συνεκδίκασης των υποθέσεων T-624/15, T-694/15 και T-704/15 προς έκδοση κοινής απόφασης που να περατώνει τη δίκη, το Γενικό Δικαστήριο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) διέταξε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας. Οι κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 54 Στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15, οι προσφεύγοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - επικουρικώς, να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον αυτή:
 - αφορά έκαστο εξ αυτών στις δύο αυτές υποθέσεις·
 - εμποδίζει τη Ρουμανία να εκτελέσει τη διαιτητική απόφαση·
 - επιβάλλει στη Ρουμανία την υποχρέωση να ανακτήσει κάθε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά ενίσχυση·
 - κρίνει ότι οι προσφεύγοντες ενέχονται εις ολόκληρο για την επιστροφή της κρατικής ενίσχυσης που έλαβαν από οποιονδήποτε από τους φορείς οι οποίοι μνημονεύονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, αυτής·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 55 Οι προσφεύγοντες στην υπόθεση T-704/15 ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

- επικουρικώς, να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον αυτή:
 - προσδιορίζει τον V. Micula ως «επιχείρηση» και ως συμμετέχοντα στην ενιαία οικονομική οντότητα που αποτελεί δικαιούχο της ενίσχυσης·
 - προσδιορίζει τον δικαιούχο της ενίσχυσης ως ενιαία οικονομική οντότητα που αποτελείται από τους V. Micula και I. Micula, καθώς και τις European Food, Starmill, Multipack, European Drinks, Rieni Drinks, Scandic Distilleries, Transilvania General Import-Export και West Leasing International·
 - ορίζει, στο άρθρο 2, παράγραφος 2, ότι οι V. Micula και I. Micula, καθώς και οι European Food, Starmill, Multipack, European Drinks, Rieni Drinks, Scandic Distilleries, Transilvania General Import-Export και West Leasing International είναι από κοινού υπεύθυνοι για την επιστροφή των κρατικών ενισχύσεων που έλαβαν·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 56 Στις υποθέσεις T-624/15, T-694/15 και T-704/15, η Επιτροπή, συνεπικουρούμενη από τους παρεμβαίνοντες, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει τις προσφυγές ως αβάσιμες·
 - να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 57 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 68 του Κανονισμού Διαδικασίας, οι υπό κρίση υποθέσεις συνεκδικάζονται προς έκδοση κοινής απόφασης περατώνουσας τη δίκη.
- 58 Προς στήριξη καθεμίας από τις προσφυγές, οι προσφεύγοντες προβάλλουν οκτώ λόγους ακυρώσεως, ορισμένους με πλείονα σκέλη, οι οποίοι πρέπει να ομαδοποιηθούν σε επτά λόγους ακυρώσεως και να εξεταστούν με την ακόλουθη σειρά: πρώτον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά την αναρμοδιότητα της Επιτροπής να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και κατάχρηση εξουσίας, καθώς και παράβαση του άρθρου 351 ΣΛΕΕ και των γενικών αρχών του δικαίου· δεύτερον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ· τρίτον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά παραβίαση της αρχής προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης· τέταρτον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά πλάνη εκτίμησης ως προς το συμβιβάσιμο του επίμαχου μέτρου με την εσωτερική αγορά· πέμπτον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά εσφαλμένο προσδιορισμό των δικαιούχων της ενίσχυσης και έλλειψη αιτιολογίας· έκτον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά πλάνη περί το δίκαιο σχετικά με την ανάκτηση της ενίσχυσης· και, έβδομον, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως και παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999.

Επί της αναρμοδιότητας της Επιτροπής και της αδυναμίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε κατάσταση προγενέστερη της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση

- 59 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλεται στην υπόθεση T-704/15, οι προσφεύγοντες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, την αναρμοδιότητα της Επιτροπής και την αδυναμία εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε κατάσταση προγενέστερη της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση. Επιπλέον, στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβάλλεται στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι κάθε ενδεχόμενο πλεονέκτημα χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση. Το

Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, με τα επιχειρήματά τους, οι προσφεύγοντες στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 αμφισβητούν επίσης την αρμοδιότητα της Επιτροπής να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι εμπίπτει στους λόγους απαραδέκτου δημοσίας τάξεως, το ζήτημα της αρμοδιότητας της Επιτροπής πρέπει να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2000, *Salzgitter κατά Επιτροπής*, C-210/98 P, EU:C:2000:397, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 60 Κατά τους προσφεύγοντες, πρώτον, η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον όλες οι πράξεις και παραλείψεις που συνιστούν την παράνομη, βάσει του διεθνούς δικαίου, συμπεριφορά, για την οποία το διαιτητικό δικαστήριο έκρινε ότι η Ρουμανία ευθύνεται έναντι των προσφευγόντων και η οποία προκάλεσε τη ζημία που αποκαθίσταται με τη διαιτητική απόφαση, έλαβαν χώρα πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση. Δεύτερον, κατά την περίοδο αυτή, το δίκαιο της Ένωσης, περιλαμβανομένων των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, δεν εφαρμοζόταν καθεαυτό στη Ρουμανία, η δε Επιτροπή δεν μπορούσε να ασκήσει με δεσμευτικό τρόπο τις αρμοδιότητες που της αναγνωρίζουν το άρθρο 108 ΣΛΕΕ και ο κανονισμός 659/1999 σε σχέση με κρατική ενίσχυση χορηγηθείσα από τις ρουμανικές αρχές. Τρίτον, δεν ασκεί επιρροή στην υπόθεση το γεγονός ότι η αποζημίωση που επιδικάστηκε για παράνομες, από την άποψη του διεθνούς δικαίου, πράξεις, τις οποίες τέλεσε η Ρουμανία σε νομικό πλαίσιο που εφαρμοζόταν πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, καταβλήθηκε μετά την προσχώρησή αυτή.
- 61 Συναφώς, οι προσφεύγοντες στην υπόθεση T-704/15 διατείνονται ότι το διαιτητικό δικαστήριο εξέδωσε τη διαιτητική απόφαση λόγω των ενεργειών των ρουμανικών αρχών στο πλαίσιο της κατάργησης του ΕΚΔ το 2005, οι οποίες παραβίασαν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία και δεν ενήργησαν με διαφάνεια όσον αφορά την κατάργηση των μέτρων παροχής κινήτρων, με παράλληλη, όμως, διατήρηση των αντίστοιχων υποχρεώσεων των εν λόγω προσφευγόντων. Πάντως, κατά τον χρόνο των πράξεων αυτών, το ΕΚΔ ούτε υπέκειτο στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της Ένωσης ούτε ενέπιπτε στην αρμοδιότητα της Επιτροπής. Η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι το ΕΚΔ είναι ενίσχυση απαγορευόμενη από το δίκαιο της Ένωσης.
- 62 Κατά τους προσφεύγοντες στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15, το άνευ όρων δικαίωμα αποζημίωσης για τις παραβάσεις που διέπραξε η Ρουμανία και, επομένως, κάθε ενδεχόμενο πλεονέκτημα, χορηγήθηκαν είτε κατά τον χρόνο της παράβασης από τη Ρουμανία της ΔΕΣ, λόγω ακύρωσης των κινήτρων που προβλέπονταν στο ΕΚΔ, είτε κατά τον χρόνο της έναρξης ισχύος της ΔΕΣ, η οποία προέβλεπε υποχρεώσεις της Ρουμανίας έναντι των προσφευγόντων, αλλά, πάντως, πριν από την προσχώρηση της χώρας αυτής στην Ένωση. Επομένως, κάθε καταβολή βασισμένη στη διαιτητική απόφαση θα πρέπει να θεωρηθεί καταβολή υφιστάμενης ενίσχυσης, δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, η οποία δεν δύναται πλέον να ανακτηθεί.
- 63 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά και αντιτάσσει ότι ήταν αρμόδια να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. Δεδομένου ότι η διαιτητική απόφαση εκδόθηκε, εκτελέστηκε εν μέρει και θα εκτελεστεί τελικώς πλήρως μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση, οι προσφεύγοντες απέκτησαν άνευ όρων δικαίωμα στην αποζημίωση που επιδικάστηκε υπέρ τους δυνάμει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας μόνον μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση. Η περίπτωση ότι το ΕΚΔ δεν αποτέλεσε ποτέ άμεσα αντικείμενο εξέτασης κατ' εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και ότι η εικαζόμενη παράβαση της ΔΕΣ διαπράχθηκε πριν από την προσχώρησή αυτή είναι αλυσιτελής για τον καθορισμό της αρμοδιότητας της Επιτροπής εν προκειμένω. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν επέβαλε στη Ρουμανία να ανακτήσει τις ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί αρχικώς στους προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία βάσει του ΕΚΔ. Επιπλέον, το ΕΚΔ, το οποίο καταργήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2005, δεν μπορεί να αποτελέσει τη νομική βάση για την καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάστηκε στους προσφεύγοντες. Καίτοι οι τελευταίοι μπορούσαν να ασκήσουν προσφυγή κατά της Ρουμανίας βάσει

της ΔΕΣ μόλις καταργήθηκαν τα προβλεπόμενα από το ΕΚΔ κίνητρα, το άνευ όρων δικαίωμα στο σύνολο της αποζημίωσης που χορηγήθηκε μεταγενέστερα γεννήθηκε μόνο μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση.

- 64 Επομένως, κατά την Επιτροπή, η επίμαχη ενίσχυση χορηγήθηκε όντως μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση και τούτο είτε με τη μετατροπή της διαιτητικής απόφασης, μέσω της αναγνώρισής της, σε έγκυρο εθνικό νομικό τίτλο είτε με την εφαρμογή της διαιτητικής απόφασης από τη Ρουμανία.
- 65 Στις αιτιολογικές σκέψεις 130 έως 140 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή εξέτασε αν το επίμαχο μέτρο, το οποίο ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 39 της απόφασης αυτής ως η «καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάστηκε στους προσφεύγοντες από το διαιτητικό δικαστήριο δυνάμει της διαιτητικής απόφασης, είτε με την εφαρμογή είτε με την εκτέλεση της εν λόγω διαιτητικής απόφασης, συν τους δεδουλευμένους τόκους που έχουν συσσωρευθεί από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης», έπρεπε να χαρακτηριστεί νέα ενίσχυση. Συναφώς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, μετά την κατάργηση, στις 22 Φεβρουαρίου 2005, του καθεστώτος που θεσπίστηκε με το ΕΚΔ, καμία εταιρία δεν μπόρεσε πλέον να εξασφαλίσει δικαίωμα σε ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος αυτού και ότι, ως εκ τούτου, η αξίωση των προσφευγόντων για αποζημίωση από το ρουμανικό κράτος απέρρευε μόνον από «τη διαιτητική απόφαση σε συνδυασμό με το εθνικό δίκαιο της Ρουμανίας που της παρέχει νομική ισχύ στην εθνική έννομη τάξη της Ρουμανίας». Λαμβανομένου υπόψη ότι η διαιτητική απόφαση εκδόθηκε και υπάρχει ο κίνδυνος εφαρμογής ή εκτέλεσής της μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση, το άνευ όρων δικαίωμα βάσει του εθνικού δικαίου της Ρουμανίας για λήψη αποζημίωσης που επιδικάστηκε από το διαιτητικό δικαστήριο αναγνωρίστηκε στους προσφεύγοντες μόνο μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση. Η Επιτροπή θεώρησε ότι το γεγονός ότι η πράξη προσχώρησης και η Συνθήκη ΛΕΕ δεν εφαρμόζονταν στη Ρουμανία κατά τον χρόνο που, κατά τους προσφεύγοντες στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, η Ρουμανία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε δυνάμει της ΔΕΣ, καταργώντας το καθεστώς ενίσχυσης που θεσπίστηκε με το ΕΚΔ, ή κατά τον χρόνο προσφυγής στο διαιτητικό δικαστήριο, δεν ασκούσε επιρροή στην υπόθεση, καθόσον οι προσφεύγοντες δεν απέκτησαν, σε κανέναν από αυτά τα χρονικά σημεία, άνευ όρων δικαίωμα στην καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάσε το διαιτητικό δικαστήριο, μέτρο το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο της εκτίμησης της Επιτροπής. Επιπλέον, η Επιτροπή επισήμανε ότι η διαιτητική απόφαση είχε επιδικάσει στους προσφεύγοντες ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στα πλεονεκτήματα που προβλέπονταν στο πλαίσιο του καταργηθέντος καθεστώτος του ΕΚΔ έως την προγραμματισμένη ημερομηνία λήξης του, καθώς και αποζημίωση για την απώλεια της δυνατότητας δημιουργίας αποθέματος ζάχαρης το 2009 και για το διαφυγόν κέρδος και ότι, κατά τη διάρκεια μεγάλου μέρους, ακόμη και του συνόλου, των κρίσιμων περιόδων, η Ρουμανία ήταν πλήρες μέλος της Ένωσης και υπέκειτο άμεσα στους κανόνες της Συνθήκης ΛΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή υπενθύμισε επίσης ότι το καθεστώς των μέτρων παροχής κινήτρων που προβλεπόταν από το ΕΚΔ δεν μνημονευόταν ως υφιστάμενη ενίσχυση στην πράξη προσχώρησης. Η Επιτροπή συνήγαγε εξ αυτού το συμπέρασμα ότι η καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάστηκε στους προσφεύγοντες από το διαιτητικό δικαστήριο, είτε μέσω της εφαρμογής είτε μέσω της εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, αποτελούσε νέα ενίσχυση και, συνεπώς, υπόκειται στον πλήρη μηχανισμό ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων που ορίζεται στα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ.
- 66 Σύμφωνα με το άρθρο 2 της Πράξης Προσχώρησης, οι διατάξεις των αρχικών συνθηκών και οι πριν από την προσχώρηση θεσπισθείσες πράξεις των οργάνων δεσμεύουν τη Ρουμανία από την προσχώρηση αυτή και έπειτα και εφαρμόζονται στο εν λόγω κράτος υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και στην εν λόγω πράξη.
- 67 Επομένως, το δίκαιο της Ένωσης κατέστη εφαρμοστέο στη Ρουμανία μόνον από της προσχωρήσεώς της στην Ένωση την 1η Ιανουαρίου 2007. Συνεπώς, η Επιτροπή απέκτησε αρμοδιότητα ελέγχου των ενεργειών της Ρουμανίας δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ μόνον από την ημερομηνία αυτή (πρβλ. απόφαση της 20ής Μαρτίου 2013, Rousse Industry κατά Επιτροπής, T-489/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:144, σκέψεις 63 και 64).

- 68 Τα επιχειρήματα των προσφευγόντων με τα οποία προβάλλεται αναρμοδιότητα της Επιτροπής να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζονται στην παραδοχή ότι όλες οι πράξεις έλαβαν χώρα και όλα τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα χορηγήθηκαν πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση. Ως εκ τούτου, προκειμένου να εκτιμηθεί το βάσιμο των επιχειρημάτων αυτών, πρέπει να καθοριστεί προηγουμένως η ημερομηνία χορήγησης της ενδεχόμενης ενίσχυσης.
- 69 Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατά τη νομολογία, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να θεωρείται ότι χορηγούνται κατά τον χρόνο κατά τον οποίον η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία αναγνωρίζει στον δικαιούχο το δικαίωμα λήψης τους, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προϋποθέσεων που επιβάλλει το εθνικό δίκαιο για τη χορήγησή τους (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Μαρτίου 2013, *Magdeburger Mühlenwerke*, C-129/12, EU:C:2013:200, σκέψεις 40 και 41, και της 6ης Ιουλίου 2017, *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:521, σκέψη 32).
- 70 Εν προκειμένω, πρώτον, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, η εφαρμογή ή η εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης σκοπούσε στην επαναφορά της κατάστασης στην οποία θα ευρίσκονταν, κατά πάσα πιθανότητα, οι προσφεύγοντες εάν δεν είχε καταργηθεί το καθεστώς του ΕΚΔ (αιτιολογικές σκέψεις 95 και 146 και υποσημείωση 83 της προσβαλλόμενης απόφασης).
- 71 Από το ιστορικό των διαφορών (βλ. σκέψεις 5 έως 15 ανωτέρω) προκύπτει ότι όλες οι πράξεις που συνδέονται με το ΕΚΔ, ήτοι η έκδοση του ΕΚΔ από τη Ρουμανία, η εξασφάλιση από τις προσφεύγουσες εταιρίες των πιστοποιητικών που τους παρείχαν τη δυνατότητα να επωφεληθούν των προβλεπόμενων στο ΕΚΔ κινήτρων, η έναρξη ισχύος της ΔΕΣ, η κατάργηση των προβλεπόμενων από το ΕΚΔ κινήτρων και οι παραβάσεις που διέπραξε συναφώς η Ρουμανία, καθώς και η προσφυγή στο διαιτητικό δικαστήριο από τους προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία έλαβαν χώρα πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση την 1η Ιανουαρίου 2007.
- 72 Δεύτερον, πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, με διαιτητική απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, καταργώντας τα προβλεπόμενα από το ΕΚΔ κίνητρα πριν από την 1η Απριλίου 2009, η Ρουμανία, αφενός, παραβίασε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία και, αφετέρου, δεν ενήργησε με διαφάνεια έναντι αυτών. Επομένως, η κατάργηση των προβλεπόμενων από το ΕΚΔ κινήτρων συνιστά τον γενεσιουργό λόγο της ζημίας για την οποία επιδικάστηκε με τη διαιτητική απόφαση η επίμαχη αποζημίωση υπέρ των προσφυγόντων.
- 73 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 146 και την υποσημείωση 83 της προσβαλλόμενης απόφασης, σκοπός της διαιτητικής απόφασης ήταν να αντισταθμίσει «αναδρομικώς» με τον τρόπο αυτόν την κατάργηση του ΕΚΔ το 2005 και, επομένως, οι συνέπειές της που αφορούν την αποζημίωση ισχύουν για το παρελθόν.
- 74 Ως εκ τούτου, με τη διαιτητική απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο περιορίστηκε να καθορίσει την ακριβή ζημία την οποία υπέστησαν οι προσφεύγοντες λόγω της κατάργησης του ΕΚΔ και υπολόγισε την αποζημίωση που αντιστοιχούσε σε σχετικό δικαίωμα το οποίο γεννήθηκε κατά τον χρόνο των παραβάσεων που διέπραξε η Ρουμανία το 2005.
- 75 Επομένως, το δικαίωμα αποζημίωσης κατά την έννοια της νομολογίας που υπενθυμίστηκε στη σκέψη 69 ανωτέρω γεννήθηκε όταν η Ρουμανία κατάργησε τις προβλεπόμενες από το ΕΚΔ πρωτοβουλίες το 2005. Συνεπώς, εν αντιθέσει προς ό,τι διαπίστωσε η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, στην αιτιολογική σκέψη 134 της προσβαλλόμενης απόφασης, το δικαίωμα στην επιδικασθείσα από το διαιτητικό δικαστήριο αποζημίωση δεν χορηγήθηκε στους προσφεύγοντες μόνο μετά την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση (βλ. σκέψη 65 ανωτέρω).

- 76 Τρίτον, είναι αληθές ότι η διαιτητική απόφαση, στην οποία διαπιστώνονται οι παραβάσεις που διέπραξε η Ρουμανία κατά την κατάργηση του ΕΚΔ και καθορίζεται η αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί στους προσφεύγοντες εκ του λόγου τούτου, εκδόθηκε το 2013 και, επομένως, μετά την εν λόγω προσχώρηση.
- 77 Εντούτοις, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 74 ανωτέρω, το διαιτητικό δικαστήριο περιορίστηκε να καθορίσει την ακριβή ζημία την οποία υπέστησαν οι προσφεύγοντες λόγω των παραβάσεων που διέπραξε η Ρουμανία το 2005. Επομένως, δεδομένου ότι η διαιτητική απόφαση συνιστά απλώς παρεπόμενο στοιχείο της επίμαχης αποζημίωσης και δεν μπορεί να διαχωριστεί καθεαυτήν από τα προγενέστερα μέτρα παροχής φορολογικών κινήτρων, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί νέα ενίσχυση και να θεμελιώσει την αρμοδιότητα της Επιτροπής και τη δυνατότητα εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης για το σύνολο των πράξεων που έλαβαν χώρα στο παρελθόν, ήτοι τις πράξεις από τις οποίες ανέκυψαν οι διαφορές οι οποίες είναι προγενέστερες της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 20ής Μαρτίου 2013, Rouse Industry κατά Επιτροπής, T-489/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:144, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, επικυρωθείσα κατόπιν αναιρέσεως με την απόφαση της 20ής Μαρτίου 2014, Rouse Industry κατά Επιτροπής, C-271/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:175).
- 78 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι το δικαίωμα των προσφευγόντων στην επίμαχη αποζημίωση γεννήθηκε και άρχισε να παράγει αποτελέσματα από τη στιγμή που η Ρουμανία κατάργησε το ΕΚΔ 24, ήτοι πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση, και, επομένως, το χρονικό σημείο κατά το οποίο το δικαίωμα αυτό αναγνωρίστηκε στους προσφεύγοντες, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύθηκε στη σκέψη 69 ανωτέρω, είναι προγενέστερο της προσχώρησης. Συγκεκριμένα, αφενός, η διαιτητική απόφαση συνιστά απλώς την αναγνώριση του δικαιώματος αυτού και, αφετέρου, οι καταβολές που πραγματοποιήθηκαν το 2014 συνιστούν απλώς εκτέλεση του εν λόγω δικαιώματος το οποίο γεννήθηκε το 2005.
- 79 Δεδομένου, όμως, ότι το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικότερα, τα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζονταν στη Ρουμανία πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση (πρβλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2015, Electrabel και Dunamenti Erdőmű κατά Επιτροπής, C-357/14 P, EU:C:2015:642, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), η Επιτροπή δεν μπορούσε να ασκήσει τις αρμοδιότητες που τις αναγνώριζε το άρθρο 108 ΣΛΕΕ και δεν μπορούσε, ειδικότερα, να επιβάλει κυρώσεις για τα κίνητρα που προέβλεψε το ΕΚΔ για την περίοδο προ της εν λόγω προσχώρησης. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή απέκτησε αρμοδιότητα ελέγχου των ενεργειών της Ρουμανίας δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ από την ημερομηνία αυτή και εφεξής (πρβλ. απόφαση της 20ής Μαρτίου 2013, Rouse Industry κατά Επιτροπής, T-489/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:144, σκέψη 63, επικυρωθείσα κατόπιν αναιρέσεως με την απόφαση της 20ής Μαρτίου 2014, Rouse Industry κατά Επιτροπής, C-271/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:175).
- 80 Επιπλέον, είναι σκόπιμη η διευκρίνιση, στην οποία, άλλωστε, προέβησαν και οι προσφεύγοντες, ότι το γεγονός ότι η αποζημίωση καταβλήθηκε μετά την εν λόγω προσχώρηση δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο αυτό, δεδομένου ότι οι πραγματοποιηθείσες το 2014 πληρωμές συνιστούν ικανοποίηση αξίωσης που γεννήθηκε το 2005.
- 81 Τέταρτον, η Επιτροπή προσδιόρισε ως αντικείμενο του επίμαχου μέτρου την «καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάστηκε στους [προσφεύγοντες] από το διαιτητικό δικαστήριο δυνάμει της διαιτητικής απόφασης, είτε με την εφαρμογή είτε με την εκτέλεση της εν λόγω διαιτητικής απόφασης, συν τους δεδουλευμένους τόκους που έχουν συσσωρευθεί από την έκδοση της [εν λόγω] απόφασης (αιτιολογική σκέψη 39 της προσβαλλόμενης απόφασης).
- 82 Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, καίτοι με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή δεν εξέφερε ρητώς κρίση επί της νομιμότητας του ΕΚΔ, προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις αιτιολογικές σκέψεις 24, 25, 95 και 146 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι θεώρησε ότι η αποζημίωση που επιδίκασε στους προσφεύγοντες το διαιτητικό δικαστήριο ήταν ασύμβατη με το δίκαιο της Ένωσης, καθόσον σκοπούσε

στην επαναφορά των αντίθετων προς το δίκαιο της Ένωσης κινήτρων που προέβλεπε το ΕΚΔ. Επομένως, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή συνέδεσε άμεσα την καταβολή της αποζημίωσης αυτής με το καθεστώς κινήτρων που προέβλεπε το ΕΚΔ και ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η καταβολή αποζημίωσης συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ στηριζόταν στην άποψη ότι τα προβλεπόμενα από το ΕΚΔ κίνητρα δεν συμβιβάζονταν με το δίκαιο της Ένωσης.

- 83 Κατά πάγια νομολογία, ο νέος κανόνας εφαρμόζεται καταρχήν αμέσως στα μελλοντικά αποτελέσματα κατάστασης που γεννήθηκε υπό το κράτος του παλαιότερου κανόνα (βλ. απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 84 Εν προκειμένω, όμως, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της διαιτητικής απόφασης, ο οποίος προκύπτει, μεταξύ άλλων, από την αιτιολογική σκέψη 146 της προσβαλλόμενης απόφασης, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι τα αποτελέσματα της διαιτητικής απόφασης αποτελούν μελλοντικά αποτελέσματα κατάστασης που γεννήθηκε πριν από την προσχώρηση, κατά την έννοια της μνημονευόμενης στη σκέψη 83 ανωτέρω νομολογίας, δεδομένου ότι αυτή παρήγαγε αναδρομικώς οριστικώς κεκτημένα αποτελέσματα τα οποία απλώς «διαπίστωσε» για το παρελθόν, ήτοι αποτελέσματα τα οποία ήταν ήδη, εν μέρει, παγιωμένα πριν από την προσχώρηση.
- 85 Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη 146 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή θεώρησε ότι «με την εφαρμογή της διαιτητικής απόφασης επανέρχεται η κατάσταση στην οποία θα βρισκονταν, κατά πάσα πιθανότητα, οι προσφεύγοντες εάν δεν είχε καταργηθεί ποτέ το [ΕΚΔ] από τη Ρουμανία [και ότι τούτο] συνιστ[ούσε] ενίσχυση λειτουργίας».
- 86 Εντούτοις, δεδομένου ότι τα προβλεπόμενα από το ΕΚΔ κίνητρα είχαν καταργηθεί το 2005 και, επομένως, πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην Ένωση, η Επιτροπή ουδόλως ήταν αρμόδια να εκτιμήσει τον εικαζόμενο παράνομο χαρακτήρα τους από την άποψη του δικαίου της Ένωσης, τουλάχιστον όσον αφορά την περίοδο προ της προσχώρησης στην Ένωση. Ομοίως, δεδομένου ότι το δικαίωμα στην επίμαχη αποζημίωση γεννήθηκε κατά τον χρόνο της εν λόγω κατάργησης (βλ. σκέψη 75 ανωτέρω), η Επιτροπή δεν μπορούσε να εκφέρει κρίση ούτε επί του αν αυτή η κατάργηση αυτή συμβιβαζόταν με την κοινή αγορά για το ίδιο αυτό χρονικό διάστημα.
- 87 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, εν προκειμένω, το διαιτητικό δικαστήριο δεν ήταν υποχρεωμένο να εφαρμόσει το δίκαιο της Ένωσης στα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης της οποίας επιλήφθηκε, τα οποία είχαν λάβει χώρα πριν από την προσχώρηση, εν αντιθέσει προς ό,τι ίσχυε στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158, σκέψεις 38 έως 41).
- 88 Επιπλέον, δεδομένου ότι όλα τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς τα οποία έλαβε υπόψη το διαιτητικό δικαστήριο έλαβαν χώρα πριν από την προσχώρηση αυτή, η διαιτητική απόφαση δεν μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να καταστήσει την Επιτροπή αρμόδια και το δίκαιο της Ένωσης εφαρμοστέο στα προγενέστερα αυτά πραγματικά περιστατικά, στο μέτρο που παρήγαγαν τα αποτελέσματά τους πριν από την εν λόγω προσχώρηση (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, Υnos, C-302/04, EU:C:2006:9, σκέψεις 25 και 36).
- 89 Όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 135 της προσβαλλόμενης απόφασης, από τη διαιτητική απόφαση προκύπτει ότι το διαιτητικό δικαστήριο υπολόγισε τα ποσά τα οποία που επιδίκασε προς αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από τις παραβάσεις της Ρουμανίας για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία κατάργησης του ΕΚΔ, στις 22 Φεβρουαρίου 2005, έως την προβλεπόμενη ημερομηνία λήξης του, την 1η Απριλίου 2009. Βεβαίως, το διάστημα αυτό καλύπτει 27 μήνες κατά τους οποίους η Ρουμανία ήταν ήδη μέλος της Ένωσης, καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας αποθέματος ζάχαρης το 2009 και το διαφυγόν κέρδος για το διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2005 έως 31 Αυγούστου 2011.

- 90 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα ποσά που επιδικάστηκαν για το διάστημα προ της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, ήτοι για το διάστημα από 22 Φεβρουαρίου 2005 έως 31 Δεκεμβρίου 2006, δεν μπορούν να συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Επομένως, κατ' εφαρμογή της νομολογίας που υπενθυμίστηκε στις σκέψεις 69, 79 και 88 ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή άσκησε τις αρμοδιότητές της αναδρομικώς σχετικά με κατάσταση προγενέστερη της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, τουλάχιστον όσον αφορά τα ποσά αυτά.
- 91 Επιπλέον, όσον αφορά τα ποσά που επιδικάστηκαν ως αποζημίωση για το διάστημα προ της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, ήτοι το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2007 έως την 1η Απριλίου 2009, ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί ότι η καταβολή αποζημίωσης για το διάστημα αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν διέκρινε μεταξύ των περιόδων αποκατάστασης της ζημίας που υπέστησαν οι προσφεύγοντες πριν από ή μετά την προσχώρηση, υπερέβη σε κάθε περίπτωση τις αρμοδιότητές της σχετικά με τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων.
- 92 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή άσκησε αναδρομικώς τις αρμοδιότητες που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του κανονισμού 659/1999 σε πράξεις προγενέστερες της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορούσε να χαρακτηρίσει το επίμαχο μέτρο κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 93 Ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στην υπόθεση T-704/15 και το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 πρέπει να γίνουν δεκτά.

Επί της πλάνης όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της διαιτητικής απόφασης ως πλεονεκτήματος και ως ενίσχυσης, κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ

- 94 Στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15, καθώς και του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στην υπόθεση T-704/15, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η διαιτητική απόφαση δεν τους παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα, αλλά σκοπεύει μόνο στην αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν. Συναφώς, υποστηρίζουν ότι η εν λόγω απόφαση δεν επαναφέρει το ΕΚΔ, αλλά τους επιδικάζει αποζημίωση λόγω παράβασης από τη Ρουμανία των προβλεπόμενων στη ΔΕΣ υποχρεώσεων της και, ιδίως, για το γεγονός ότι αυτή διατήρησε τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των επενδυτών, ενώ τα κίνητρα είχαν καταργηθεί. Οι προσφεύγοντες, οι οποίοι είχαν ζητήσει αρχικώς ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου την επαναφορά του ΕΚΔ, μετέβαλαν ρητώς τα αιτήματά τους κατά τα προεκτεθέντα. Η Επιτροπή έσφαλε στο μέτρο που επικεντρώθηκε στον τρόπο υπολογισμού της αποζημίωσης από το διαιτητικό δικαστήριο αντί του λόγου για τον οποίο αυτή επιδικάστηκε. Ο εν λόγω τρόπος υπολογισμού της αποζημίωσης δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια να επανεξετάσει αποζημίωση επειδή δεν εγκρίνει την επιλεγείσα μέθοδο υπολογισμού της. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι τα επιδικασθέντα ποσά αντιστοιχούσαν στο ακριβές ποσό των επιστροφών και των απαλλαγών που είχαν εξασφαλίσει οι προσφεύγοντες δυνάμει του ΕΚΔ για το σχετικό διάστημα και ότι η διαιτητική απόφαση είχε, επομένως, επαναφέρει όντως το καθεστώς αυτό. Επομένως, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου (απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Αστερίς κ.λπ., 106/87 έως 120/87, EU:C:1988:457), η εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης δεν τους παρέιχε πλεονέκτημα κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 95 Επιπλέον, η διαιτητική απόφαση δεν είχε ως αποτέλεσμα να αποζημιώσει τους προσφεύγοντες για την κατάργηση μέτρου κρατικής ενίσχυσης ασυμβίβαστου με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι το ΕΚΔ αποτελεί κρατική ενίσχυση που απαγορεύεται από το δίκαιο

της Ένωσης. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών τα οποία αφορά η διαιτητική απόφαση, το ΕΚΔ δεν υπέκειτο στους κανόνες της Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και ότι η Επιτροπή επιχειρεί να ασκήσει αναδρομικώς τις αρμοδιότητές της στα εν λόγω πραγματικά περιστατικά. Εν πάση περιπτώσει, πρόκειται, κατά τους προσφεύγοντες, για πλεονέκτημα το οποίο εξασφάλισαν «υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς», καθόσον η καταβολή αποτελεί αυτόματη συνέπεια της ήττας της Ρουμανίας στη διαιτητική διαδικασία. Τέλος, η άποψη ότι η ΔΕΣ πάσχει ακυρότητα είναι εσφαλμένη.

- 96 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Βασίλειο της Ισπανίας, αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά. Κατ' αυτήν, είναι πρόδηλο ότι η καταβολή αποζημίωσης που επιδικάστηκε βάσει απόφασης ευνοϊκής για τους προσφεύγοντες, η οποία αντιστοιχεί στα ποσά που προέβλεπε η έκνομη και παράνομη ενίσχυση, συνιστά καθεαυτήν έμμεση χορήγηση κρατικής ενίσχυσης. Συναφώς, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι η διαιτητική απόφαση επανέφερε *de jure* το ΕΚΔ, αλλά διαπίστωσε μάλλον με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η διαιτητική απόφαση επανέφερε *de facto* τα προβλεπόμενα από το ΕΚΔ κίνητρα, δεδομένου ότι η διαιτητική απόφαση περιορίστηκε στην επαναφορά των προσφυγόντων στη διαιτητική διαδικασία στην κατάσταση στην οποία θα ευρίσκονταν κατά πάσα πιθανότητα εάν το ΕΚΔ δεν είχε καταργηθεί το 2005. Το διαιτητικό δικαστήριο προέβαλε τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παράβασης της ΔΕΣ και της επιδικασθείσας αποζημίωσης αναφερόμενο αποκλειστικά στην κατάργηση των προβλεπόμενων από το ΕΚΔ κινήτρων, αλλά δεν αναφέρθηκε σε καμιά ζημία προκληθείσα από τη διατήρηση των υποχρεώσεων των επενδυτών ή από την έλλειψη διαφάνειας. Η υπό κρίση περίπτωση διαφέρει θεμελιωδώς από εκείνη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Αστερίς κ.λπ. (106/87 έως 120/87, EU:C:1988:457).
- 97 Το Βασίλειο της Ισπανίας προσθέτει ότι η επίμαχη αποζημίωση συνιστά όντως κρατική ενίσχυση, καθόσον το διαιτητικό δικαστήριο επιλήφθηκε της διαφοράς λίγο χρόνο μετά την κατάργηση του ΕΚΔ και ότι η αποζημίωση υπολογίστηκε με μέθοδο πολύ παρεμφερή με εκείνη που προβλεπόταν στο ΕΚΔ. Η όλη διαφορά ανέκυψε κατ' ουσίαν ακριβώς από την πρόωρη κατάργηση του καθεστώτος αυτού. Εξάλλου, ουδείς ιδιώτης έχει ατομικό δικαίωμα σε κρατική ενίσχυση, υπό οποιαδήποτε μορφή και ανεξαρτήτως του αν το κράτος του την παρείχε προηγουμένως.
- 98 Στην αιτιολογική σκέψη 95 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή κατέληξε στο ακόλουθο συμπέρασμα:

«[E]ίναι σαφές ότι μέσω της εφαρμογής ή της εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, η Ρουμανία χορηγεί στους [προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία] ποσό που αντιστοιχεί επακριβώς στα πλεονεκτήματα που προβλεπόταν να λάβουν βάσει του καταργηθέντος καθεστώτος του [ΕΚΔ] από τη στιγμή της κατάργησής του (22 Φεβρουαρίου 2005) έως την προγραμματισμένη λήξη ισχύος του (1η Απριλίου 2009). Πιο συγκεκριμένα, με την εφαρμογή ή εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης επιστρέφονται εκ των πραγμάτων τελωνειακοί δασμοί που επιβλήθηκαν στην εισαγόμενη ζάχαρη και σε άλλες πρώτες ύλες μεταξύ της 22ας Φεβρουαρίου 2005 και της 31ης Μαρτίου 2009, καθώς και οι τελωνειακοί δασμοί που επιβλήθηκαν στις εισαγωγές ζάχαρης που οι [προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία] θα είχαν αποφύγει αν είχαν τη δυνατότητα να συγκεντρώσουν απόθεμα ζάχαρης πριν από την προγραμματισμένη λήξη ισχύος των μέσων διευκόλυνσης του ΕΚΔ στις 31 Μαρτίου 2009. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι [προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία] θα επωφεληθούν στο έπακρο από ποσό που αντιστοιχεί σε εκείνο του καταργηθέντος καθεστώτος και “θα βρεθούν και πάλι στη θέση στην οποία θα βρίσκονταν ‘κατά πάσα πιθανότητα’”, το διαιτητικό δικαστήριο επιδικάσε επίσης τόκους και αποζημίωση για την εικαζόμενη χαμένη ευκαιρία και τα διαφυγόντα κέρδη. Για την ακρίβεια, με την εφαρμογή ή την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης οι [προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία] επανέρχονται στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν, κατά πάσα πιθανότητα, εάν δεν είχε καταργηθεί ποτέ το καθεστώς [του ΕΚΔ].»

- 99 Η Επιτροπή σημειώνει επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 99 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι, «στη δικαιολόγηση της απόφασής του για επιδίκαση αποζημίωσης για την αύξηση των τιμών ή την απώλεια της ικανότητας δημιουργίας αποθέματος, καθώς και για διαφυγόντα κέρδη, το διαιτητικό δικαστήριο αναφέρθηκε μόνο στις ζημίες που υπέστησαν οι [προσφυγόντες στη διαιτητική διαδικασία] λόγω ανάκλησης των κινήτρων [του ΕΚΔ]».
- 100 Συναφώς, το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».
- 101 Κατά πάγια νομολογία, ο χαρακτηρισμός μέτρου ως «ενισχύσεως», κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, απαιτεί τη συνδρομή όλων των προβλεπόμενων στη διάταξη αυτή προϋποθέσεων. Ως εκ τούτου, πρώτον, πρέπει να πρόκειται για κρατική παρέμβαση ή παρέμβαση μέσω κρατικών πόρων. Δεύτερον, η παρέμβαση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Τρίτον, πρέπει να χορηγεί ένα πλεονέκτημα υπέρ του δικαιούχου. Τέταρτον, πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, BVVG, C-39/14, EU:C:2015:470, σκέψεις 23 και 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 102 Η έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως καθορίζεται στη Συνθήκη ΛΕΕ, αποτελεί νομική έννοια και πρέπει να ερμηνεύεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων. Για τον λόγο αυτόν, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει καταρχήν, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα συγκεκριμένα στοιχεία της διαφοράς της οποίας επελήφθη όσο και τον τεχνικό ή περίπλοκο χαρακτήρα των εκτιμήσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή, να ασκεί πλήρη έλεγχο του κατά πόσον ένα μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 21ης Ιουνίου 2012, BNP Paribas και BNL κατά Επιτροπής, C-452/10 P, EU:C:2012:366, σκέψη 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 103 Επιπλέον, η αποκατάσταση προκληθείσας ζημίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ενίσχυση, εκτός εάν συνεπάγεται αποζημίωση για την κατάργηση παράνομης ή ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά ενίσχυσης (πρβλ. απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Αστερίς κ.λπ., 106/87 έως 120/87, EU:C:1988:457, σκέψεις 23 και 24), όπως υπενθυμίζει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 104 της προσβαλλόμενης απόφασης. Στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη 104 επιβεβαιώνεται ότι η Επιτροπή θεωρεί τη διαιτητική απόφαση ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, καθόσον αποζημιώνει την ανάκληση μέτρου το οποίο η Επιτροπή θεωρεί ενίσχυση ασυμβίβαστη με το δίκαιο της Ένωσης.
- 104 Εντούτοις, από την ανάλυση του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στην υπόθεση T-704/15 και του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 προκύπτει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν εφαρμόζεται στην αποζημίωση για την ανάκληση του ΕΚΔ, τουλάχιστον για το διάστημα προ της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, καθόσον η διαιτητική απόφαση, με την οποία διαπιστώθηκε η ύπαρξη δικαιώματος αποζημίωσης το οποίο γεννήθηκε το 2005, δεν είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί εφαρμοστέο το δίκαιο της Ένωσης και να καταστεί η Επιτροπή αρμόδια για το προγενέστερο αυτό διάστημα.
- 105 Επομένως, η αποζημίωση για την ανάκληση του καθεστώτος του ΕΚΔ, τουλάχιστον για τα ποσά που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από τις 22 Φεβρουαρίου 2005 έως την 1η Ιανουαρίου 2007, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την κατάργηση ενίσχυσης παράνομης ή ασυμβίβαστης με το δίκαιο της Ένωσης.

- 106 Στο μέτρο που το δίκαιο της Ένωσης δεν εφαρμόζεται στην αποζημίωση για την ανάκληση του ΕΚΔ, τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα προ της προσχώρησης της Ρουμανίας στην Ένωση, οι προσφεύγοντες μπορούν, τουλάχιστον για το εν λόγω χρονικό διάστημα, να επικαλεστούν την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Αστερίς κ.λπ. (106/87 έως 120/87, EU:C:1988:457).
- 107 Εντούτοις, από την ανάλυση του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στην υπόθεση T-704/15 και του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια και ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν εφαρμόζεται στο καθεστώς του ΕΚΔ, στην κατάργησή του και στην αποζημίωση για την κατάργησή αυτή, καθόσον η διαιτητική απόφαση, με την οποία διαπιστώθηκε η ύπαρξη δικαιώματος αποζημίωσης το 2013, δεν είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί εφαρμοστέο το δίκαιο της Ένωσης και αρμόδια η Επιτροπή για τα προγενέστερα του ΕΚΔ μέτρα παροχής φορολογικών κινήτρων και, επομένως, για την επακόλουθη επίμαχη αποζημίωση.
- 108 Επομένως, δεδομένου ότι η επίμαχη αποζημίωση κάλυπτε, τουλάχιστον εν μέρει, διάστημα προγενέστερο της προσχώρησης (από τις 22 Φεβρουαρίου 2005 έως την 1η Ιανουαρίου 2007) και ότι η Επιτροπή δεν διέκρινε τα προς ανάκτηση ποσά σε εκείνα που αφορούσαν το προ της προσχώρησης χρονικό διάστημα και σε εκείνα που αφορούσαν το μετά την προσχώρηση χρονικό διάστημα, η απόφαση με την οποία χαρακτήρισε ενίσχυση το σύνολο της αποζημίωσης είναι κατ' ανάγκη παράνομη.
- 109 Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη καθόσον χαρακτήρισε πλεονέκτημα και ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ, την αποζημίωση που επιδίκασε το διαιτητικό δικαστήριο με σκοπό την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από την κατάργηση των μέτρων παροχής φορολογικών κινήτρων, τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα προ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του δικαίου της Ένωσης στη Ρουμανία.
- 110 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνουν επίσης δεκτά το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στις υποθέσεις T-624/15 και T-694/15 και το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε στην υπόθεση T-704/15.
- 111 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της, ενώ παρέλκει η εξέταση των λοιπών σκελών των ως άνω λόγων ακυρώσεως, καθώς και των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 112 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 113 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδά της, καθώς και σε αυτά στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγοντες, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά τους.
- 114 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Ως εκ τούτου, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ουγγαρία φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις T-624/15, T-694/15 και T-704/15 προς έκδοση κοινής απόφασεως.
- 2) Ακυρώνει την απόφαση (ΕΕ) 2015/1470 της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38517 (2014/C) (πρώην 2014/NN) την οποία έθεσε σε εφαρμογή η Ρουμανία – Διαιτητική απόφαση Micula κατά Ρουμανίας της 11ης Δεκεμβρίου 2013.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι European Food SA, Starmill SRL, Multipack SRL, Scandic Distilleries SA, I. Micula και V. Micula, European Drinks SA, Rieni Drinks SA, Transilvania General Import-Export SRL και West Leasing International SRL.
- 4) Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ουγγαρία φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Prek

Buttigieg

Schalin

Berke

Costeira

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Ιουνίου 2019.

(υπογραφές)